Nome i bevegelse
- aktivitetsglede hele livet-

Sammendrag

Fysisk aktivitet er et verktøy for å opprettholde og vedlikeholde en god helse, både fysisk og psykisk. Temaplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet ønsker å legge gode rammer for en sunnere livsstil med økt bevegelse og aktivitetsglede for alle grupper i befolkningen. For at Nome skal inneholde gode og tilgjengelige aktivitetstilbud må offentlig, privat og frivillig sektor jobbe sammen for å få til ønsket utvikling i lokalsamfunnet. I samarbeidet vil hjørnesteinene være gjensidig respekt og forståelse for hverandres ståsteder og utfordringer.
For å få *Nome i begevelse* er det foreslått flere konkrete strategier som til sammen skal bidra til å oppnå fire hovedmål. Hovedmålene er:
Mål 1: Aktivitets –og aldersvennlige lokalsamfunn: med gode muligheter for deltakelse, ulike former for bevegelse, mestring og aktivitetsglede for alle uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial bakgrunn
Mål 2: Valgmuligheter: Et godt utvalg tilgjengelige og attraktive arenaer, anlegg og tilbud for organisert –og ikke-organisert aktivitet
Mål 3: Tilhørighet: Sosiale møteplasser og fellesskap som innbyr til fysisk aktivitet
Mål 4: Utjevning av sosiale ulikheter: Alle barn og unge i Nome skal ha gode muligheter for deltakelse i jevnlige fritidsaktiviteter.
Det skal være god variasjon og kvalitet i de fysiske aktivitetsmulighetene som tilbys i kommunen. Det skal være attraktive tilbud tilgjengelige uavhengig av økonomi, funksjonsnivå, alder og bakgrunn. Informasjon om tilbudene skal være lett å finne, og vi skal jobbe sammen for den gode utviklingen. Planen viser til hva som er gjennomført fra forrige planperiode (del 1), og hva som er spilt inn som ønskede fokusområder (del 2) og anleggsbehov for den kommende planperioden (handlingsprogram, del 4). Sammen skal vi utvikle et aktivitets –og aldersvennlig lokalsamfunn.

Innledning

Nome har et mangfold av anlegg i kommunen og en yrende frivillighet som gir innbyggerne mange forskjellige tilbud innenfor idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.
Kommunen har også noen folkehelseutfordringer hvor deltakelse og tilgang på fysisk aktivitet spiller en stor rolle for å redusere utfordringene:
Befolkningssammensetning: Nome kommune har en jevn økning av eldre i kommunen, og det er forventet at denne trenden vil fortsette de neste 20 åra. Samtidig får vi færre barn, unge og unge arbeidsføre voksne i kommunen.
Utenforskap: Vi har høye tall på unge uføre sett i sammenheng med fylket og landet
Sosial ulikhet: Vi har mange barn som vokser opp i lavinntektsfamilier i sammenlikning med fylket og landet
Barn og unges oppvekst: Vi har en negativ trend i både ungdommers opplevde psykiske plager, og ungdommers ukentlige aktivitetsnivå. Videre ser vi negativ trend i de unges fremtidstro og tilfredshet med lokalmiljøet sitt.
Skal vi snu de dårlige tegnene i tiden må vi satse på helsefremmende, bærekraftige og attraktive lokalsamfunn med høy puls og masse aktivitet.
Planen gir føringer og forslag på satsingsområder for arbeidet med sentrumsnære grønne lunger, idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. En temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er et politisk dokument, og er ment å være et styringsredskap for å nå kommunens mål på feltet. Den skal ta opp relevante problemstillinger innenfor idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Planen skal vedtas av kommunestyret.

Nome kommune vil legge til rette for fysisk aktivitet og et helsefremmende miljø gjennom stedsutvikling med fokus på helhetlig bærekraft. Lokalsamfunnet skal ha et variert fritidstilbud med gode og tilgjengelige aktivitetsarealer. For å oppnå dette er det viktig å ta vare på frivilligheten og anleggene –og aktivitetsarenaene vi allerede har, og å videreutvikle nye anlegg, nye arenaer og nye tilbud.
Aktivitetsfremmende lokalmiljøer kan bidra til integrering og tilhørighet for alle befolkningsgrupper ved å skape felles møteplasser som er tilrettelagt for deltakelse i fysiske og sosiale aktiviteter uavhengig av alder, funksjonsnivå og sosial bakgrunn.
Fysisk aktivitet er et verktøy for å opprettholde og vedlikeholde en god helse, både fysisk og psykisk. Temaplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet ønsker å legge gode rammer for en sunnere livsstil med økt bevegelse og aktivitetsglede for alle grupper i befolkningen.

Anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv –som det søkes spillemidler til, må være innarbeidet i handlingsprogrammet til den kommunale planen. Hensikten med planen er å ha en politisk vedtatt og oppdatert langsiktig plan for utvikling og tilrettelegging av anlegg og arenaer for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i kommunen.

Visjon: Nome i bevegelse! Aktivitetsglede hele livet!

Mål 1: Aktivitets –og aldersvennlige lokalsamfunn: med gode muligheter for deltakelse, ulike former for bevegelse, mestring og aktivitetsglede for alle uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial bakgrunn

Mål 2: Valgmuligheter: Et godt utvalg tilgjengelige og attraktive arenaer, anlegg og tilbud for organisert –og ikke-organisert aktivitet

Mål 3: Tilhørighet: Sosiale møteplasser og fellesskap som innbyr til fysisk aktivitet

Mål 4: Utjevning av sosiale ulikheter: Alle barn og unge i Nome skal ha gode muligheter for deltakelse i jevnlige fritidsaktiviteter.

Del 0 Planarbeidet

0.1. Oppbygging av temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Del 0 Bakgrunn: Definisjoner og medvirkning, lokal, regional, nasjonal og internasjonal forankring, og resultatet av tidligere planer innenfor idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

Del 1 Status i dag: beskriver status for fysisk aktivitetsnivå i befolkningen, deltakelse blant barn og unge, og arena/anleggsdekning i Nome kommune.

Del 2 Mål og tiltak: hva skal kommunen prioritere framover innen områdene idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

Del 3 Oppsummering og konklusjon.

Del 4 er handlingsprogrammet over anleggsbygging og planlegging i kommunen, prioritert og uprioritert liste, som skal rulleres hvert år.

0.2. Definisjoner og medvirkning

Definisjoner

Begrepsdefinisjoner for planen (hentet fra «Veileder for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet»):

Idrett: Med idrett forstås aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet: Med fysisk aktivitet forstås egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

Egenorganisert aktivitet: Egenorganisert idrett og fysisk aktivitet drives frem av utøverne selv, hovedsakelig gjennom utøvelse av aktiviteten. Aktiviteten foregår hjemme, i naturen og i urbane miljøer, men også i spesialanlegg. Det er ingen krav til fast trening, medlemskap, konkurranser eller andre forpliktelser.

Friluftsliv: Klima- og miljøverndepartementet definerer friluftsliv som opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser.

Idrettsanlegg: I spillemiddelfordelingen opererer kulturdepartementet med følgende klassifisering av idrettsanlegg: nærmiljøanlegg, ordinære anlegg, regionale anlegg og nasjonalanlegg.

Nærmiljøanlegg: er anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Anleggene eller områdene skal være fritt og allment tilgjengelige for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom, men også for lokalbefolkningen forøvrig. Nærmiljøanlegg kan lokaliseres i tilknytning til et skoleanlegg eller idrettsanlegg. Nærmiljøanlegg skal ikke utformes for å dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet eller ordinær konkurranseidrett. Typiske nærmiljøanlegg er ballbinge/balløkke, turstier og ulike småanlegg.

Ordinære anlegg: er anlegg for fysisk aktivitet samt egenorganisert fysisk aktivitet. Her inngår idrettenes tradisjonelle trenings- og konkurranseanlegg, friluftsanlegg som dagsturhytter, turveier og turløyper samt større anlegg for aktiviteter som for eksempel skateboard eller sykling. De ordinære tilskuddsberettigede anleggstypene er i hovedsak nært knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet for den organiserte idretten. De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til det enkelte særforbund.

Friluftsområder, grønne lunger og friområder: begrepet «frilufts- og friområder» blir ofte brukt som fellesbetegnelser på grønne områder som er tilgjengelig for allmenn fri ferdsel. Friluftsområder er store, oftest uregulerte områder som omfattes av allemannsretten. Områdene benyttes til turliv, jakt, fiske, fysisk aktivitet og trening. I kommuneplanens arealdel er friluftsområdene oftest avsatt under landbruk, - natur og friluftsområde (LNF område). I reguleringsplansammenheng kan friluftsområder avsettes til spesialområder for friluftsliv (jf. Pbl. §12-5, nr 5). Friområder, eller grønne lunger, er et avgrenset område med spesiell tilrettelegging og opparbeiding for allmenhetens uhindrede rekreasjoner og opphold. Områdene er vanligvis ervervet, opparbeidet og vedlikeholdt av kommunen, og kan være parkanlegg, turveier, lysløyper, lekeplasser, nærmiljøanlegg og badeplasser. Inngrepsfrie naturområder i nærmiljøet, f.eks. koller, sletter og bakker kan også defineres som friområder.

Medvirkningsprosesser

Nome idrettsråd har vært arbeidsgruppe for planarbeidet, og en viktig samarbeidspartner for å sikre bred medvirkning.

Nome-idrettens behovsanalyse og idrettspolitisk handlingsprogram:

Nome idrettsråd, inkludert skytterlag, har i samarbeid med Telemark idrettskrets og Nome kommune, gjennomført en behovsanalyse over status idrettsanlegg, anleggsdekning, vyer og visjoner for idretten i Nome de neste åtte årene. Punkter fra idrettens handlingsprogram og Nome-idrettens felles innspill (vedlegg 2, bakerst i plandokumentet), er tatt med inn i planen, og idrettens behovsanalyse er i sin helhet lagt inn i handlingsprogrammet til planen.

Handlingsprogrammet til Nome i bevegelse – temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet, rulleres årlig i samarbeid med Nome idrettsråd.

Ungdomsråd:

Ungdomsrådet hatt to workshop'er om fysisk aktivitet og deltakelse høsten 2020 med gode diskusjoner og refleksjoner som tas med inn i planarbeidet.

Lokal strategi for «Leve hele livet» / aldersvennlig samfunn: Det har kommet inn innspill om aldersvennlige aktivitetssamfunn i forbindelse med kommunens lokale «Leve hele livet»-strategi som kommer til politisk behandling før jul 2020. Innspillene som omhandler fysisk aktivitet og muligheter for bevegelse tas med i dette planverket.

De siste årene (fra 2017 – 2020) har det vært flere omfattende medvirkningsprosesser i kommunen som alle kommer inn på områdene idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet, deltakelse og livskvalitet.

Folkehelse:

Det har vært holdt gjestebud for folkehelse og livskvalitet, med gode innspill på hva som gir god livskvalitet. Innspill som angår fysisk aktivitet, tilgjengelighet, inkludering og deltakelse er tatt med inn i planarbeidet.

Kommuneplanen:

i forbindelse med kommuneplanen (samfunnsdelen vedtatt i juni 2019) har det vært workshops og barnetråkk på de 10-årige skolene. Lag, foreninger og privatpersoner har også levert inn sine innspill i digitale spørreskjemaer i forbindelse med kommuneplanen, og det har vært avholdt flere folkemøter

om hva som gjør et godt lokalsamfunn og hva vi må fokusere på framover. Innspillene til kommuneplanen resulterte i konkrete satsingsområder som legger til rette for et aktivitetsvennlig samfunn. Satsingsområdene og tilhørende strategier er brakt videre til blant annet kommunedelplan for kultur, fritid og frivillighet, og spisses videre i Nome i bevegelse - temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Ungdata:

Det har vært gjennomført workshops med ungdomstrinn og ungdomsråd i forbindelse med funn fra UNGDATA undersøkelsen i 2018. Funn fra Ungdata om lav aktivitetsnivå blant ungdom, og ungdommenes innspill i workshops følges opp i denne planen.

Frivilligheten:

Det har vært flere dialogsmøter med frivilligheten i forbindelse med kommunedelplan for kultur, fritid og frivillighet (vedtatt des 2019) og Villig Frivillig – Nome kommunes frivillighetsmelding. Innspill herfra følges opp i denne planen.

Lokalutvalg for Ulefoss og Lunde er også viktige bidragsytere i å sette søkelys på hva som trengs å bli bedre for alders –og aktivitetsvennlige og attraktive lokalsamfunn. Deres fokus sommer 2020 og høst 2020 på blant annet oppgradering av kommunale badeplasser vil finnes igjen i planens handlingsprogram.

ALLEMED:

Sist, men ikke minst, ble det i oktober 2020 gjennomført en ALLEMED-dugnad hvor et tverrfaglig panel bestående av politikere, idrettsrådsmedlemmer, frivillige, ungdomsrådsmedlemmer og tverretatlig administrasjon diskuterte hvordan hele kommunen må jobbe sammen for å gi alle barn og unge muligheten til deltakelse i jevnlige fritidsaktiviteter. Refleksjoner og innspill herfra er tatt med i planen.

Planutkastet legges ut på høring høsten 2020 og er forventet vedtatt innen jul 2020.

0.3. Lokal, regional, nasjonal og internasjonal forankring av planarbeidet og satsingsområder

Stedsutvikling for robuste lokalsamfunn med fokus på FNs bærekraftmål er den overordnede bærebjelken i planleggingen. Det er forventet at det vil komme ny forskrift fra Miljødirektoratet i 2021 som omhandler bruk og framtiden for gummigranulat.

Vi skal møte de utfordringer som kommer og utvikle lokalsamfunn med fokus på helhetlig bærekraft. Vi skal ta bevisste klima og miljøvalg. Utvikling skal ha fokus på å utjevne sosiale ulikheter, hindre utenforskap og virke helsefremmende. Vårt lokalsamfunn skal styres av verdier som tilhørighet, deltakelse, bevegelse og aktivitetsglede.

Lokal, regional og nasjonal planforankring er nærmere beskrevet i vedlegg 1 bakerst i plandokumentet.

0.4. Resultat av tidligere planer

Forrige plan: Kommunalplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2015 – 2020, var en revidering av planen med samme navn fra 2011-2014.

Nome i bevegelse –temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er foreslått å ha en planperiode fra 2020 – 2028 for å legge til rette for langsiktig og helhetlig steds –og anleggsutvikling for aktivitetsvennlige lokalsamfunn for alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial bakgrunn.

Hva er gjort i siste planperiode (2015-2020):

Hva er gjort 2015 - 2020	Hvem er ansvarlig	Tilskudd fra Nome kommune	Tilskudd spillemidler
Barneløype Sagamoen	IL Skade	Kr 180 000,-*	Kr 710 000,-
Helgen lysløype, 2 km	Helgen IL		Kr 424 000,-
Helgen IL klubbhus	Helgen IL		Kr 680 000,-
Helgen IL lagerbygg	Helgen IL		Kr 116 000,-
Tveitdammen skytterhus	Holla skytterlag	Kr 200 000,-	Kr 1 000 000,-
Tveitdammen skytehall	Holla skytterlag		Kr 731 000,-
Rehabilitering av Lundehallen	Nome kommune		Kr 7 500 000,-
Rehabilitering av garderobeanleggene på Kåsa	IL Skade		Kr 990 000,-
Omlegging til kunstgress på Kåsa	IL Skade	Kr 250 000,-	Kr 2 055 000,-
Rehabilitering kunstgressbanen på Ulefoss	USF	Kr 250 000,-	Kr 1 000 000,-
Lunde slusepark – hinderløype (nærmiljøanlegg)	Nome kommune		Kr 122 000,-
Snøproduksjonsanlegg til skileikanlegg	Helgen IL		Kr 207 000,-
Holla 10-årige skole Sandvolleyballbane (nærmiljøanlegg)	Nome kommune		Kr 147 000,-
Holla 10-årige Ballbinge (nærmiljøanlegg)	Nome kommune		Kr 300 000,-
Holla 10-årige Flerbruksbane, asfalt (nærmiljøanlegg)	Nome kommune		Kr 300 000,-
Holla 10-årige Aktivitetsflate (nærmiljøanlegg)	Nome kommune		Kr 114 000,-
Korthulls pitch 'n put bane	Norsjø Golfklubb		Kr 500 000,-
			Sum total spillemidler til anlegg kommunen i perioden = **Kr 16 896 000,-**

**Sagamoen skianlegg mottok kr 500 000,- i kommunalt tilskudd, men kun 180 000,- ble brukt til barneløypa, resten gikk til hovedtraséen som var ferdig i 2014.*

Utført i forrige planperiode uten spillemidler:

Det er etablert treningssenter med avdeling i Lunde og på Ulefoss (privat næringsdrivende kjede)

Det er gjort flere opprustinger av friluftsområder: utsetting av benker, skilting, gapahuker (frivillige lag/ildsjeler)

Arbeid som er ferdig i 2020, men som ikke har mottatt spillemidler enda:

Nytt sportsgulv og belysning, Ulefosshallen	Nome kommune	Søkt om spillemidler: Kr 500 000,-

Del 1 Status

Nome kommune har et variert og godt utvalg av tilbud innen idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet som hovedsakelig tilbys av frivillige lag og foreninger.

I Nome er det 13 idrettslag som er medlemmer av Nome idrettsråd. Det er en økning på to idrettslag siden forrige plan. Medlemmene fordeles som følger:

Medlemmer av Nome idrettsråd	0 - 19 år	Over 20 år	Totalt
Helgen Idrettslag	57	162	219
Hørdur, Midt-Telemark Islandshestforening	10	48	58
Idrettslaget Skade	242	371	613
Nome flyklubb	3	42	45
Nome fotball	0	11	11
Nome pistolklubb	2	112	114
Nome rideklubb	47	80	127
Norsjø Golfklubb	18	567	585
Seilflyhistorisk forening	0	16	16
Telemark Fjordhestlag	10	17	27
Ulefoss Atletklubb	8	9	17
Ulefoss Sportsforening	332	133	465
Lunde Taekwon-Do			*Ny 2020*
Sum totalt	**729**	**1568**	**2297**

Antall medlemmer tilknyttet Nome idrettsråd har gått ned fra forrige planperiode med 2849 medlemmer i 2014 til nå (2019 tall) 2297. Reduksjonen er på 552 medlemmer. Om forklaringen på nedgangen skyldes at flere går over til ikke-organisert aktivitet (treningsstudio/friluftsliv etc) eller at flere blir mer inaktive skal ikke spekuleres i, men Ungdata-undersøkelsene har en negativ trend (2015 og 2018) som viser at det er en økning i antall ungdom som har et lavt fysisk aktivitetsnivå i kommunen. Den nyregistrerte klubben Lunde Taekwon-Do vil først bli en del av statistikken for 2021.

I tillegg til lagene som er tilknyttet Nome idrettsråd har vi flere lag og foreninger i kommunen som bidrar til tilbud innen idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet:

Nome jeger og fisk	Barnas turlag
Ulefoss turlag	Nome Røde Kors
Holla skyttarlag	Lunde helselag
Lunde skyttarlag	Nome Revmatikerforening
Nes Nasjonale Dansaring	Nome stisykling
Lunde swingklubb	Norsjø Trolling
Flåbygd skyttarlag	Skade tur

LHL Midt-Telemark	Turbo-Lunde
	Nome flyklubb

Nome kommune har også mange handlekraftige velforeninger, som bidrar til attraktive og aktivitetsvennlige nærmiljø.

Av idrettslige aktiviteter tilbys følgende i Nome:

Fotball	Dans	Skytesport
Håndball	Ridning	Orientering
Turn	Golf	Turlag
Paintball	Styrke	Friidrett
Ski og rulleski	Jakt og fiske	Volleyball
Idrettsskole	Innebandy	Sykling og stisykling
Kampsport	Sjakk	Seilfly

Det er mange uorganiserte tilbud i kommunen: friluftsliv, padling, tur –og skiløyper, jakt og fritidsfiske, bading, båtliv, sykkel, ridning, jogging, toppturer, lek og generelt mosjon og bevegelse.

Anlegg, frilufts –og friområder

På www.anleggsregisteret.no finnes en oppdatert oversikt over aktivitetsanlegg i Nome kommune. I Nome blir de fleste anleggene eid av lag, foreninger eller private som også har ansvaret for driften og administreringen av disse anleggene. Kommunen eier to flerbrukshaller og flere gymsaler, i tillegg til anlegg i forbindelse med skolene. Kapasiteten i Lundehallen er sprengt, og det er behov for økt lagerkapasitet for Ulefosshallens brukere. Flere idrettslag opplever utfordringer vedrørende daglig drift og vedlikehold av sine idrettsanlegg, og kommunen får tidvis søknader og spørsmål om mulig praktisk støtte til f.eks asfaltering og brøyting i tilknytning til klubbhus og idrettsparker (IL Skade søkte om dette senest i 2019) uten at det er rom for å imøtekomme behovene. Det vil i planperioden legges opp til økt dialog med idrettslagene som betjener større anlegg for å forsøke å finne løsninger på driftsutfordringene idrettslag opplever. Med stram økonomi vil det være behov for å tenke samarbeid for å bruke ressurser best mulig for lokalsamfunnet. Mulige samarbeidsløsninger kan for eksempel være det foreslåtte anleggslauget, flerbruk av styrkerom/andre fasiliteter som ikke alle har tilgang til i dag, og fellesaktiviteter for mindre grupper.

Grendeskolene ble lagt ned i 2009, men de fleste er i bruk i form av barnehager eller av velforeninger og annet. På Dagsrud er det et svømmebasseng som blir brukt av skolene og fysioterapi, dette er ikke optimalt for svømmetrening da det er lite og tilrettelagt for fysioterapi med tanke på temperatur – ikke svømmetrening. Det eksisterer også en del skytebaner/anlegg.

Kommunen har en utviklerrolle for godt og tilgjengelig friluftsliv, sentrumsnære aktivitetsarenaer og andre stedsutviklende aktivitetsområder for ikke-organisert aktivitet.

Nome har mange frilufts- og friområder som innbyggerne kan ta i bruk. Det er gode badeplasser ved for eksempel Nomevann, Norheimtjønna, Tvaratjønn, Kalvodde, Torsnes, Hjelseth brygge og Ulefoss brygge. Nasjonal sykkelrute nr 2 går igjennom kommunen, og det er finnes mange ulike sykkelløyper for familien, mosjonisten og den spreke. Et ferskt tilbud som er etablert i 2020 er Nome stisykling, som tilbyr sykling litt utenfor allfarvei.
Det er et hav av turløyper av ulik vanskelighetsgrad i kommunen, fra enklere turer som blant annet

Kanalstien og Kulturstien/Skarraveien til toppturer med Ti på Topp. For de som er glade i utendørsaktivitet i den kalde, fine tida er det lysløyper i ulik lengde i Helgen, Ulefoss og Lunde i tillegg til kilometer på kilometer med preparerte løyper uten belysning.

Hovedvassdraget i kommunen med Norsjø-Bandakkanalen og bryggeanleggene er viktig for det lokale friluftslivet og rekreasjon til vanns –og på land. Sykkel –og padleturisme er en økende trend på Bandakkanalen.

Innspill i planprosessen

Friluftsliv:

Tilgjengelighet og kvalitet:

- Enkel tilgang til gode naturopplevelser
- Bedre belysning
- Tilrettelagte og tilgjengelige turområder
- Oppgradering av badeplasser
- UU-turveier sentrumsnære og i friluftsområder
- Benker, rekkverk, brøyting, strøing
- Skilting, sikring og informasjon
- Turvenner

Tilrettelegging for idretten:

- Samarbeid om drift av idrettsanlegg i kommunen
- Forsøke å finne digitale koordinerings –og synlighetsløsninger, i tillegg til økt synlighet på kommunens hjemmeside for lag og foreninger for at alle skal kunne finne ut hva som er aktivitetstilbud i kommunen
- Økt samarbeid mellom kommunen v/oppvekst og frivilligheten for rekruttering til organiserte fritidsaktiviteter for å hindre utenforskap og inaktivitet
- Det bør opprettes et anleggslaug som skal bidra til at idrettslag og foreninger har tilgang til maskiner m.m. som trengs for å drifte anleggene.
- Det bør etableres en praksis med forskuttering av spillemidler til idrettsanlegg samt å garantere for full momskompensasjon for idrettsanlegg.
- Det inngås dialog mellom Nome kommune og kommunens enkelte idrettslag og aktivitetsforening for å diskutere hvordan kommunen kan lette driften av anleggene ved tilrettelegging av kommunale tjenester.
- At Nome idrettsråd inviteres til samfunnsutviklingsutvalget og/eller kommunestyret minimum en gang årlig for dialog og innspill til kommunens idrettspolitikk.

Alders –og aktivitetsvennlige lokalsamfunn:

- Tilrettelegging av aktiviteter for ulike aldre og funksjonsnivå.
- Tilgjengelighet av aktiviteter og tilbud; synlig, geografisk, økonomisk og for ulike nivå.
- Attraktive tilbud for fysisk aktivitet for ungdom.
- Beholde og videreutvikle gode aktivitetstilbud på kommunens bo –og servicesentre.
- Egen frisklivssentral i kommunen.
- Varmtvannsbasseng.
- Bedre tilbud for organisert trening for eldre.

- Ha godt med belysning, rekkverk og benker i sentrum, og langs turveier.
- Gode sosiale møteplasser med aktivitetsmuligheter.
- Gode og tilrettelagte nærmiljøer og lokalsamfunn med aldersvennlige grønne lunger.
- Helhetlig og tilgjengelig oversikt over tilbud; kommunale og i regi av frivilligheten.
- Transportmuligheter som er enkle, fleksible og rimelige.
- Flere tilbud og arenaer for ikke-organisert fysisk aktivitet.

Innspill for sosial utjevning av helseforskjeller, utenforskap og bekjempelse av barnefattigdom:

- Transport
  - Behov for fleksible, rimelige og enkle transportløsninger.
- Informasjon
  - Informasjon ut til foreldre så det lettere kan organiseres samkjøring til/fra trening og kamper/konkurranser/stevner.
  - God og tilgjengelig informasjon om hvilke muligheter som finnes hvis du har dårlig råd: støtteordninger som kommunen kan bidra med, NAV, idrettslagene osv. uten at informasjonen skal stigmatisere. Informasjon også på andre språk og med mye bruk av symboler for lett lesning.
  - Vi fritid – en nettside som kan synliggjøre alle aktiviteter /ungfritid.no / nyby – digitale verktøy som kan tas i bruk
  - Koordinator i kommunen, veileder over hvilke tilbud som finnes, kontaktperson og oversikt.
  - Brosjyrer med informasjon over tilbud i kommunen
  - Fritids –idrettsdag, stand for frivillige lag og foreninger til å presentere sine aktivitetstilbud. Bør kanskje være et samarbeid med skolen.
  - God kunnskap hos voksne som treffer barn og unge jevnlig om hva som finnes av aktiviteter og tilbud i kommunen.
  - Informasjonstavler i sentrum Lunde/Ulefoss og på skolene
- Fellesskap:
  - Aktivitetscoach / aktivitetsvenn som er med på aktivitetene
  - God integrering av foreldre – synes foreldrene det er ukomfortabelt å delta på barnas aktiviteter går det ut over barn og unges muligheter for deltakelse
  - Integrering: foreldre på mottaket inn på driftssiden for idrettslag?
  - Samarbeid med flyktningetjenesten
- Økonomi
  - Rom for å snakke med trener om økonomien hjemme
  - Kontingentkasse som alternativ til kultur –og fritidskortet.
  - Videreutvikle kultur –og fritidskortet
  - Mulighet for prøvetid/ prøvetimer
- Administrativ bistand
  - Egen idrettskonsulent i kommunen som kan bistå idrettslag med administrative oppgaver som rapporteringer, hms osv, for å frigjøre tid til foreningene til å nå ut til ungdommen
- Utlån av utstyr
  - Bedre forankring av Nomebua – kommunens utstyrssentral som drives av Nome nærmiljøsenter.

Del 2 Mål og strategier

Nome kommune har behov for attraktiv, bærekraftig og helsefremmende stedsutvikling for at de som bor her skal oppleve Nome som det gode stedet de ønsker å bo og leve, og for at flere skal oppdage Nomes mange kvaliteter.
Folkehelseutfordringene kommunen står ovenfor, og det internasjonale fokuset på klima og miljø, helhetlige bærekraftmål forsterker ytterligere behovet for en samfunnsovergripende og langsiktig satsing på alders –og aktivitetsvennlige lokalsamfunn. For at Nome skal inneholde gode og tilgjengelige aktivitetstilbud må offentlig, privat og frivillig sektor jobbe sammen for å få til ønsket utvikling i lokalsamfunnet. I samarbeidet vil hjørnesteinene være gjensidig respekt og forståelse for hverandres ståsteder og utfordringer.
Nome skal ha variasjon og kvalitet i de fysiske aktivitetsmulighetene som tilbys i kommunen. Tilbudene skal være tilgjengelige uavhengig av økonomi, funksjonsnivå, alder og bakgrunn. Informasjon om tilbudene skal være lett å finne, og vi skal jobbe sammen for den gode utviklingen.

Mål 1: Aktivitets –og aldersvennlige lokalsamfunn: med gode muligheter for deltakelse, bevegelse, mestring og aktivitetsglede for alle uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial bakgrunn

Strategi 1.1: Kommunen skal ha gode turområder (og g/s veier) som knytter flere steder i lokalsamfunnet sammen

Strategi 1.2: Det skal være enkelt å orientere seg, og det skal oppleves som attraktivt og trygt og ferdes til fots i sentrum, på turveier og i grønne lunger og friområder med aktivitetsmuligheter

Strategi 1.3: I løpet av planperioden skal det forsøkes med mulige løsninger for fleksibel, enkel og rimelig transport

Strategi 1.4: I populære friluftsområder, langs tilrettelagte turveier, i grønne lunger og friområder og i sentrum skal det være tilgjengelige sitteplasser med universell utforming

Strategi 1.5: Det skal i løpet av planperioden prioriteres ulike turområder og sentrumsnære turveier som skal oppgraderes med belysning

Strategi 1.6: Prioriterte g/s veier og turveier skal brøytes og strøs jevnlig i vinterhalvåret for å sikre framkommelig i sentrum

Strategi 1.7: Det etableres kunnskapsdeling og samarbeid om tilrettelagt fysisk aktivitet for ulike funksjonsnivå

Strategi 1.8: Det skal etableres minst en universelt utforma sentrumsnær turvei i Lunde og på Ulefoss

Strategi 1.9: Kommunen skal søke eksterne midler for å raskere kunne gå i gang med tilrettelegging og tilgjengeliggjøring av aldersvennlige friluftsområder, sentrumsnære friområder –og grønne lunger med aktivitetsmuligheter.

Strategi 1.10: Lek og Tren i Nome – steds –og aktivitetsutvikling i sentrum.
Kommunen har mottatt tilskudd fra Sparebankstiftelsen Holla og Lunde for et omfattende

stedsutviklingsprosjekt med fokus på bevegelsesglede: Lek og Tren i Nome.
I prosjektet (som også skal søke spillemidler) er det planlagt å etablere følgende:
Treningspark utenfor Ulefoss samfunnshus
Aktivitetsanlegg på Ulefoss torg
Betonganlegg for skateboard, rulleskøyter og sparkesykler på Ulefoss
Aktivitetsanlegg i Lunde slusepark
Treningspark i Lunde slusepark
Sirkustomta aktivitetspark: nyskapende aktivitetsarena med fokus på aktiviteter for hele livsløpet og for alle funksjonsnivåer.

Mål 2. Valgmuligheter. Et godt utvalg tilgjengelige og attraktive arenaer, anlegg og tilbud for organisert –og ikke-organisert aktivitet.
I Nome kommune skal det være et rikt og variert tilbud av aktiviteter og opplevelser, og det skal være lett å finne informasjon om hva som tilbys

Strategi 2.1: Alle aktiviteter og opplevelser som tilbys i Nome kommune skal kunne finnes på en enkelt nettside

Strategi 2.2: Informasjons –og synlighetstiltakene vedtatt i Villig frivillig følges opp (oppdatert og forbedret informasjon om lag og foreninger på kommunens hjemmeside, infotavler i sentrum Ulefoss og Lunde, vurdere andre former for informasjonsarbeid for å sikre synlighet)

Strategi 2.3: Informasjon om Nomebua, og andre muligheter for å låne utstyr / bli sponsa utstyr, og for å få dekket medlems –og treneravgift skal være enkelt tilgjengelig på kommunens hjemmeside

Strategi 2.4: Informasjon om transportmuligheter skal ligge lett tilgjengelig sammen med Nomebua og kultur –og fritidskortet (og evt informasjon også om kontingentkasse)

Strategi 2.5: Informasjon om aktiviteter som finnes, lag og foreninger og deres kontaktinformasjon skal årlig oppdateres og publiseres i både fysisk brosjyre og som pdf-brosjyre på nett. Det søkes om midler for å kunne oversette brosjyren til flere språk. Brosjyren skal være lett tilgjengelig med klart språk og infografikk.

Strategi 2.6: Det skal etableres en form for prøvetid i all idrett –og aktivitetstilbud slik at alle kan prøve ut ulike aktiviteter og idretter før de bestemmer seg for hva de ønsker å fortsette med.

Strategi 2.7: Det igangsettes i løpet av planperioden et mulighetsstudie for et felles anleggslaug for større maskiner som skal bidra til at idrettslag og foreninger har tilgang til maskiner m.m. som trengs for å drifte anleggene.

Strategi 2.8: Det skal jobbes for å få etablert en praksis med forskuttering av spillemidler til idrettsanlegg

Strategi 2.9: Det inngås dialog mellom Nome kommune og de idrettslag og aktivitetsforening som ønsker det for å diskutere hvordan kommunen kan lette driften av anleggene ved tilrettelegging av kommunale tjenester.

Strategi 2.10: Nome idrettsråd inviteres til samfunnsutviklingsutvalget og/eller kommunestyret minimum en gang årlig for dialog og innspill til kommunens idrettspolitikk

Strategi 2.11: I løpet av planperioden skal det etableres et system som sikrer at utleie av alle kommunale gymsaler og idrettshaller følger samme utleiepraksis og at informasjon om lokalenes spesifikasjoner og timeplaner er lett tilgjengelig på en felles nettside.

Mål 3: Tilhørighet: Sosiale møteplasser og fellesskap som innbyr til fysisk aktivitet

Strategi 3.1: I forbindelse med etablering og utvikling av friområder, grønne lunger, i sentrumsplanlegging og for populære turmål skal det også tilrettelegges så det er en sosial aktivitetsarena: benker, bord. Sentrumsnært skal det helst etableres i nærhet til toaletter og butikker/kaféer der dette er mulig.

Strategi 3.2: Nærmiljøanlegg med møteplassfunksjoner i tilknytning til sentrum skal utformes så de er inspirerende og attraktive.

Strategi 3.3: Som oppfølging av lokal strategi for «Leve hele livet» / aldersvennlig samfunn, skal det søkes ekstern finansiering for å ta i bruk en digital plattform for koordinering av trenervenn/turkamerat/coachfunksjon. Den digitale plattformen kan også brukes til andre innsatsområder for fellesskap, koordinering, bistand og økt aktivitet i befolkningen.

Strategi 3.4: Fysisk aktivitet tas mer i bruk i skolene i skolefag (som følge av prosjektet «Liv og Røre»: skolebasert og helsefremmende prosjekt som skal bidra til bedre læring, trivsel og helse for barn og unge gjennom fysisk aktivitet, bedre kosthold og bedre psykososialt miljø i skolen). Fysisk aktivitet i barnehage og skole har en utjevnende funksjon da det treffer alle barn og kan bidra til gode levevaner i tidlig alder.
Det vil i planperioden arbeides for å kunne få på plass et systematisk samarbeid mellom kommunen og frivillige for rekruttering av elever til fritidsaktiviteter

Strategi 3.5: Det vil i planperioden bli forsøkt å etablere et samarbeid med frivilligheten om faste treningstimer for eldre på kommunens bo –og servicesentre

Strategi 3.6: Det skal søkes eksterne midler for å kunne etablere et helårig lavterskel, men attraktivt, all-idrettstilbud til ungdom som både inkluderer ikke-organiserte aktiviteter og organiserte aktiviteter i kommunen

Strategi 3.7: Det skal tilrettelegges for økoturisme, aktivitets –og opplevelsesreiseliv med fokus på bærekraft, miljø og fysiske aktivitetstilbud

Mål 4: Utjevning av sosiale ulikheter: Alle barn og unge i Nome skal ha gode muligheter for deltakelse i jevnlige fritidsaktiviteter

Strategi 4.1: Kommunen skal videreutvikle kultur –og fritidskortet, og også vurdere å søke om kontingentkasse og evt. andre bistandsmidler for å sikre barn og unges muligheter for deltakelse i fritidsaktiviteter uavhengig av økonomisk situasjon.

Strategi 4.2: Nomebua skal forsterkes og videreutvikles i løpet av planperioden. Det vil søkes eksterne midler for å få tatt i bruk digitale verktøy som f.eks. Vi fritid for å se om dette kan bidra til økt helhet og synlighet av alle aktivitetstilbudene som finnes i kommunen.

Inkludering av foreldre og samarbeid med skole er spennende innspill som det vil jobbes videre med i planperioden.

Strategi 4.3: Sponsor –og stipend ordninger. I løpet av planperioden skal det gjøres et utredningsarbeid på erfaringer fra andre land og steder om sponsor –og stipendløsninger for barn og unge som vokser opp i lavinntektsfamilier for å se om dette er noe som bør forsøkes å få etablert lokalt

Strategi 3.3: vil også kunne tas i bruk for å systematisere en fleksibel og enkel løsning for samkjøring til/fra trening og andre aktiviteter

Del 3 Oppsummering og konklusjoner

Nome har et mangfold av anlegg i kommunen og en yrende frivillighet som gir innbyggerne mange forskjellige tilbud innenfor idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.
Kommunen har også noen folkehelseutfordringer hvor deltakelse og tilgang på fysisk aktivitet spiller en stor rolle for å redusere utfordringene. Folkehelseutfordringene kommunen står ovenfor, og internasjonalt fokus på klima, miljø –og bærekraftmål, forsterker behovet for en helhetlig og langsiktig satsing på alders –og aktivitetsvennlige lokalsamfunn. Det betyr å ta vare på frivilligheten og anleggene –og aktivitetsarenaene vi allerede har, og å videreutvikle nye anlegg, nye arenaer og nye tilbud.
Nome kommune har behov for attraktiv og helsefremmende stedsutvikling for at de som bor her skal oppleve Nome som det gode stedet de ønsker å bo og leve, og for at flere skal oppdage Nomes mange kvaliteter.
Nome skal ha variasjon og kvalitet i de fysiske aktivitetsmulighetene som tilbys i kommunen. Tilbudene skal være tilgjengelige uavhengig av økonomi, funksjonsnivå, alder og bakgrunn. Informasjon om tilbudene skal være lett å finne. Vi er godt i gang, og vi skal fortsette å fremelske produktive og balanserte samarbeidsformer for god stedsutvikling, for deg og meg og hele lokalsamfunnet; stor og liten, kommuneansatt, innbygger og frivillig.

Sammen skal vi skape et Nome i bevegelse! Aktivitetsglede hele livet!

Del 4 Handlingsprogram for idretts –og aktivitetsanlegg i Nome kommune 2020 – 2028

NB! Nummererte anlegg i handlingsprogrammets prioritert liste viser rekkefølgen på prioriteringer av spillemiddelsøknader for neste år. For spillemiddelsøknader i 2021 er det ti innkomne søknader.

Generelt viser handlingsprogrammets prioriterte liste anlegg som aktuelle anleggseiere har planer om å gjøre noe med i planperioden. Lista over ikke-prioriterte anlegg er innspill som har kommet til planen hvor det ikke foreligger konkrete planer enda. Når anlegg på ikke-prioritert liste planlegges flyttes de opp til prioritert liste.

Prioritert liste 2021							
Anleggstype	**Rehab/ nytt**	**Ansvarlig**	**Est. Totalkostnad**	**Est. spillemidler**	**MVA Komp (forventet ca. 25%)**	**Behov for egenkapital /støtte**	**Kommentarer**
1. Nytt sports-dekke	Nytt / ut-skifting	Nome kommune		500 000			Fullført sommer/høst 2020. Søker spillemidler for 2. år

Ulefoss-hallen	av gammelt						
2. Snø-produksjons-anlegg	Nytt	Skade IL	**6,62 mill**	2,2 mill	1,7 mill	2,72 mill	
3. Padel-tennisbane	Nytt	Helgen IF	**1,5 mill**	0,5 mill	0,375 mill	0,625 mill	
4. – 6. Nærmiljøanlegg Kåsa-anlegget	Nytt	Skade IL	**2,5 mill**	1,25 mill	0,625 mill	0,625 mill	Ulike anleggstyper, både nærmiljøanlegg og særidrettsanlegg (friidrett, beachhåndball, treningsapparater)
7. Treningsapparater/ treningspark	Nytt	Nome kommune			200 000		Utenfor Ulefoss samfunnshus
8. Nærmiljøanlegg Balansepark	Nytt	Nome kommune			150 000		Sirkustomta
9. Treningsapparater / treningspark	Nytt	Nome kommune			100 000		Lunde slusepark
10. Nærmiljøanlegg treningsapparater, Ulefoss sentrum	Nytt	Nome kommune			150 000		Ulefoss torg
Basishall	Nytt	USF	**30 mill**	10 mill	7,5 mill	12,5 mill	Tillegg: SFO og gymsal for skolen
Lys i lysløypa	Rehab	USF	**5 mill**	1,7 mill	1,25 mill	2,05 mill	
Utbedring gressbane	Rehab	USF	**1 mill**	0,3 mill	0,25 mill	0,55 mill	
Nærmiljøanlegg USF-anlegget	Nytt	USF	**1 mill**	0,5 mill	0,25 mill	0,25 mill	Ulike nærmiljøanlegg for barn og voksne
Garasjeanlegg 1	Nytt	USF	**3 mill**	1 mill	0,75 mill	1,25 mill	Til USF-anlegget
Garasjeanlegg 2	Nytt	USF	**3 mill**	1 mill	0,75 mill	1,25 mill	Til lysløypene (løypemaskin)
Rulleskitrase	Nytt	Skade IL	**6 mill**	2 mill	1,75 mill	2,25 mill	
Fotballhall	Nytt	Skade IL	**40 mill**	12 mill	10 mill	18 mill	Tilskudd fotballhall er 9 mill. Beregnet 3 ekstra millioner på grunn av tilleggsfasiliteter.
Kunstgressbane Ajertangen	Rehab	Skade IL	**5 mill**	1,5 mill	1,25 mill	2,25 mill	Tilskudd rehab kunstgressbane 1 mill. Tilleggssøknader på 0,5 mill.
Garasjeanlegg	Nytt	Skade IL	**3 mill**	1 mill	0,75 mill	1,25 mill	
Rehabilitering klubbhus	Rehab	Skade IL	**1 mill**	0,33 mill	0,25 mll	0,5 mill	Rehabilitering toalettfasiliteter inkludert universell utforming.
Demobilisering Skjellaugbakken	-	Skade IL	**1,5 mill**	Ikke berettiget	Ikke berettiget	1,5 mill	Avvikling av bakken.
Klubbhus	Nytt	Nome Rideklubb	**5 mill**	1,7 mill	1,25 mill	2,05 mill	Bør planlegges sammen med Hørdur Islandshestforening
Klubbstall	Nytt	Nome Rideklubb	**5 mill**	1,7 mill	1,25 mill	2,05 mill	Bør planlegges sammen med Hørdur Islandshestforening
Utvidelse av lysløype	Rehab	Helgen IF	**1,5 mill**	0,5 mill	0,375 mill	0,625 mill	
Utbedring av Helgen-anlegget	Rehab	Helgen IF	**0,5 mill**	0,25 mill	0,125 mill	0,125 mill	
Skileikanlegg	Nytt	Helgen IF	**0,5 mill**	0,25 mill	0,125 mill	0,125 mill	Nærmiljøanlegg mottar 50% fra spillemiddelpotten
Utbedring av paintballbane	Rehab	Helgen IF	**0,5 mill**	Ikke berettiget	Ikke berettiget	0,5 mill	
Ny Pitch & Putt-bane	Rehab	Norsjø Golfklubb	**3 mill**	1 mill	0,75 mill	1,25 mill	
Nytt klubbhus	Nytt	Norsjø Golfklubb	**7,5 mill**	2,5 mill	1,875 mill	3,125 mill	
Utbedring av tilkomstvei	Rehab	Norsjø Golfklubb	**1 mill**	Ikke berettiget	Ikke berettiget	1 mill	
Golfsimulator	Nytt	Norsjø Golfklubb	**1 mill**	Ikke berettiget	Ikke berettiget	1 mill	
200m skytebane	Rehab	Holla Skytterlag	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	
Anlegg for felt-skyting	Nytt	Holla Skytterlag	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	
Viltmålbane	Nytt	Holla Skytterlag	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	

100m skytebane	Rehab	Flåbygd Skytterlag	**0,22 mill**	Kr 73 000	Kr 44 000	Kr 103 000	
Turløype Fløterstien	Rehab	TurBo Lunde	**1,5 mill**	0,75 mill	0,375 mill	0,375 mill	Turløyper/-stier mottar 50% i tilskudd fra spillemiddelpotten
Løypenett for sykkel	Nytt	Nome Stisykkel	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	
Feltskytebane	Nytt	Nome Pistolklubb	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	
Innendørs pistolbane	Nytt	Nome Pistolklubb	**6 mill**	2 mill	1,5 mill	2,5 mill	
Sirkustomta aktivitetspark	Nytt	Nome kommune					Nyskapende aktivitetsarena for alle aldre
Opprusting kommunale badeplasser	Nytt	Nome kommune					Det er satt av kr 200 000 i koronamidler høsten 2020 for opprusting av kommunale badeplasser. Det er utført en tiltakskartlegging over arbeidet som skal gjennomføres.
Betongpark for skateboard, rulleskøyter og sparkesykler	Nytt	Nome kommune					
UU utforming av sentrumsnære turveier	Nytt	Nome kommune					
Tilrettelegging for friluftsliv: skilting, sitteplasser, rekkverk, belysning, parkering m.m.		Nome kommune / turlag / andre					
Generelt etablere nærmiljøanlegg i kommunen		Nome kommune / vel-foreninger / andre					
Kanalbasseng		Nome kommune / andre					UU-badebasseng i vannet med rampe ut
Nytt idrettsdekke i Ulefosshallen*		Nome kommune					*Ble fullført i 2020, men fornyer søknad om spillemidler for 2021
Tilrettelegging for kombinerte løsninger for kulturarvsformidling og friluftsliv							
Uprioritert 2020 - 2032							
Løpebane							Innspill ungdomsrådet
Svømming/ svømmehall							Innspill ungdomsrådet
Klatring							Innspill ungdomsrådet
Volleyball							Innspill ungdomsrådet
Rideklubb							Innspill ungdomsrådet
Friidrettsbane							Innspill ungdomsrådet
Dansestudio							Innspill ungdomsrådet
Innendørs fotballhall							Innspill ungdomsrådet
Beachhåndball							Innspill ungdomsrådet
Tennisbane							Innspill ungdomsrådet
Skateanlegg							Innspill ungdomsrådet
Skøytehall							Innspill ungdomsrådet
Gaming/E-sport							Innspill ungdomsrådet

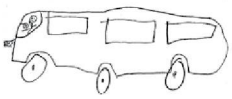

Motorcross-anlegg							Innspill Samfunnsutviklingsutvalget
Styrkerom							Innspill IL Skade
Lagerrom Ulefosshallen							Innspill brukere av Ulefosshallen

Vedlegg 1: Lokale, nasjonale og regionale forankringer til planarbeidet

Kommunale føringer

Kommuneplanen, samfunnsdel (2019 – 2030)

1. Fokus på G/S-veger
2. Bedre kollektivforbindelser
3. Aldersvennlig samfunn og Leve hele livet
    a. Nome skal følge opp vedtatt HO-plan (*lokal strategi for leve hele livet er en del av HO-planen*)
4. Tilrettelegging for frivillige aktiviteter
5. Satsing på god oppvekst for barn og unge
6. Stedsutvikling med basis i kultur, fritid og frivillighet

Kommunedelplan for kultur, fritid og frivillighet (2019 – 2027)

1. Tilgjengelige kultur –og fritidstilbud for hele livsløpet
    a. Kommunen skal veilede, tilrettelegge, samarbeide koordinere, være pådriver, synliggjøre og støtte private og frivillige initiativ, arrangement og tilbud, som vil tilføye befolkningen gode tilbud og aktiviteter
    b. Nome kommune skal legge til rette for vekst og utvikling i det lokale frivillighetsarbeidet
2. Folkehelse og utjevning av sosiale ulikheter:
    a. Kommunen skal ha fokus på å utjevne sosiale helseforskjeller og jobbe forebyggende for å hindre at sosiale helseforskjeller går i arv
    b. Kommunen skal produsere tjenester, og tilrettelegge for eksterne aktørers gode og varierte kultur- og fritidsaktivitetstilbud som bidrar til god folkehelse, som f.eks å forebygge fysisk inaktivitet, ensomhet og utenforskap
    c. Økonomi skal ikke være avgjørende for deltakelse - Bevisst prispolitikk, kultur -og fritidskort for barn- og unge
3. Alders –og funksjonsvennlige lokalsamfunn:
    a. Bevisst bruk av klart språk og symboler/infografikk for å gjøre informasjon om tilbud tilgjengelig for flest mulig
    b. Lett tilgjengelig informasjon og markedsføring. Ha dialogsmøter med Eldrerådet for å diskutere gode rekrutteringsstrategier og hvordan tilrettelegge tilbud best mulig for seniorer
    c. Øke fokus på tilrettelegging av tilbud og arrangement som ikke er i kommunal regi
        i. Oppfordre til en bevisst prispolitikk for utjevning av sosiale forskjeller
        ii. Bidra med råd, veiledning og kompetanseheving for aktører som ønsker å bedre tilretteleggingen av sine tilbud/arrangement
        iii. Samarbeide og tilrettelegge for frivillige arrangører som ønsker sertifisering for bruk av tilgjengelighetsmerke
        iv. Utarbeide rekrutteringsstrategier for senior-deltakelse. I planperioden vil det utarbeides gode rekrutteringsstrategier for seniorer til å engasjere seg i frivilligheten i kommunen, og for å delta på aktiviteter som tilbys, både ordinære og tilrettelagte
4. Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet:

a. Gode og varierte tilbud av høy kvalitet, god anleggsdekning og god standard på anlegg. Det må være fokus på både bredde og utvikling, mestring og muligheter, lavterskeltilbud og et fokus på tilgjengelighet og muligheter for deltakelse uavhengig av alder, bakgrunn og funksjonsnivå.
Det skal satses på gode friluftslivsmuligheter i form av turer, stier, skilting og tilrettelegging, både i nærmiljø og i større friluftslivsområder

Villig frivillig – Nome kommunes frivillighetsmelding

1. Koordinert:
   a. Dialogmøter, minst 2 stk. pr år, mellom kommuneadministrasjon og frivillighet
   b. Kommunen skal støtte opp under og oppmuntre frivillig sektor
   c. Vurdere digitale koordineringssystem for ulike idretts– og kulturaktiviteter som kan tas i bruk for å unngå for mange kollisjoner i det daglige aktivitetslivet
2. Inkludert:
   a. Alle aktiviteter og tilbud for barn og unge som får støtte av kommunen skal tilrettelegges slik at deltakere får en opplevelse av mestring og mulighet for egen utvikling
   b. Alle aktiviteter og tilbud som får støtte av kommunen skal ha et bevisst forhold til å føre et enkelt og tilgjengelig språk i sin informasjon og markedsføring
3. Synlig:
   a. Kontakt med kommunen: - Hvem gjør hva: en oppdatert oversikt over kontaktperson for hver sektor, og deres ansvarsområder, på hjemmesiden
   b. Egen side på kommunens hjemmeside som synliggjør de aktiviteter som frivilligheten arrangerer
   c. Plakatmontre i Lunde og Ulefoss sentrum som frivilligheten kan benytte seg av til markedsføring av sine arrangement
   d. Alle lag og foreninger, deres tilbud og oppdatert kontaktinformasjon skal synliggjøres bedre på kommunens hjemmeside
4. Sosial:
   a. Det frivillige livet i kommunen er den største bidragsyter til hverdagsintegrering og inkludering. Det er viktig å være bevisst den verdien frivilligheten og fritidsaktiviteter har for tilhørighet og fellesskap
   b. Kommunen skal tilrettelegge for kompetanseheving av frivillige styrer der det er ønsket, som et ledd i å ivareta og sikre en robust frivillighet i kommunen
   c. Kommunen skal jobbe for at det finnes sosiale møteplasser og god infrastruktur i hele kommunen som bidrar til å tilgjengeliggjøre tilbud og aktiviteter som frivilligheten tilbyr/arrangerer
   d. Kommunen skal igangsette et informasjonsarbeid for å tilgjengeliggjøre aktiviteter, lag og foreninger på flere språk, og med bruk av infografikk for å bidra til økt deltakelse og inkludering gjennom rekruttering og forståelse

Kommunedelplan helse og omsorgsplan 2018 – 2028

- Opprettholde og videreutvikle gruppetreningstilbud på RIBO, Dagsrud og Lundetunet
- Utarbeide en lokal strategi som følger opp satsningen «Leve hele livet»

- Videreutvikle/ tilpasse dagtilbudene/aktivitetssentrene; Nome Aktivitetssenter (Nome sjukeheim og RIBO), Lundetunet og Ringsevja Aktivitetssenter, Actus og psykisk helse j.fr ny kvalitetsreform «Leve hele livet»
- Samarbeid om helhetlig oppvekstplan (*under arbeid*)
- Videreutvikle Frisklivstilbud til innbyggerne
- Utarbeide en tiltaksstrategi som følger opp utfordringene beskrevet i oversiktsdokumentet for folkehelse

Folkehelse i Nome – oversiktsdokument over folkehelsa i Nome

Utfordringsbildet for Nome kommune kan kategoriseres under tre hovedtemaer (med fokus relatert til temaplanen):

1. **Skjev befolkningssammensetning**
   Eldre:
   Gode aktivitetstilbud som reduserer faren for passivitet og ensomhet
   Forebyggende tiltak for å begrense utviklingen av demens
   For å tiltrekke yngre:
   Godt oppvekstmiljø og attraktive aktivitetstilbud for barn og unge
   Levende sentrumsmiljø
   For inkludering og integrering:
   Økt fokus på integrering, deltakelse og involvering i det frivillige kultur, fritids –og organisasjonslivet
2. **Sosiale helseforskjeller**
   Jobbe for å hindre at sosiale helseforskjeller går i arv
   Ha fokus på medvirkning, mestring, tilhørighet, selvforsørgelse og selvstendighet
   Fokus på integrering av innvandrere i lokalsamfunnet
   Motvirke ensomhet og passivitet generelt, og for unge uføre spesielt
3. **Oppvekst**
   Satsing på fysisk aktivitet i skolen
   Fokus på informasjon om kosthold og fysisk aktivitet til foreldre og barn via barnehage, skole og helsestasjon
   Ha et godt, variert og allsidig tilbud om fysisk aktivitet for alle aldre
   Fokus på G/S veier så flest kan gå/sykle til skolen (og jobb)
   Forebygge ensomhet ved å tilrettelegge for tilhørighet og deltakelse i arbeid, utdanning og fritidsaktiviteter
   Forebygge sosial ulikhet i helse
   Nærmiljø har generell betydning for trivsel. Det er viktig å jobbe for gode nærmiljø. Det må være et variert og godt utvalg av kultur -og fritidstilbud i kommunen. Viktig å jobbe for medvirkning og deltakelse blant de unge spesielt – tidlig innsats. Viktig å jobbe for at flest mulig barn og unge deltar i organiserte fritidsaktiviteter.

Nasjonale

Delrapport 1: Statlig idrettspolitikk inn i en ny tid (2016)

- Spillemidler til idrettsformål skal kun gå til formål og mottakere som ikke er underlagt fortjenestebaserte eieformer

- Det bør være en anleggspolitikk som best mulig ivaretar behovene for organisert idrett, egenorganisert idrett samt friluftsliv i hele landet
- Inkludering av grupper med lav deltakelse i idretten.
  Minoriteter
  Kjønn
  Økonomi – lokale gode løsninger i samarbeid kommune, NAV, idrettslag
- Stimulere inaktive til økt aktivitet
- Gode aktivitetstilbud for personer med nedsatt funksjonsevne
- En etisk og faglig fundert toppidrett

Delrapport 2: den norske idrettsmodellen inn i en ny tid (2017)

- Maksgrense i kostnader for å delta i aldersbestemte klasser opp til junioralder for alle særforbund
- Øke antall aktive medlemmer med funksjonsnedsettelse i organisert idrett
- Lokalidretten bør være en aktiv samarbeidspartner til skolen for å rekruttere barn og ungdom til idretten, spesielt fra grupper som i dag har lav deltakelse
- Det bør utvikles en strategi for livslang tilknytning til idretten
- Norsk idrett bør være en pådriver for økt kunnskap om arealbehov, planlegging, bygging og drift av idrettsanlegg, samt bidra til gode behovsvurderinger og prioriteringer lokalt, regionalt og nasjonalt. Det overordna målet bør være å legge til rette for et godt idretts –og aktivitetsmangfold over hele landet.
- Det bør jobbes godt for kjønnsbalanse i tingforsamlinger i norsk idrett
- Ha strategisk satsing på leder –og trenerrekruttering som speiler samfunnets mangfold
- Norsk idrett bør bygge ned barrierene mot medlemskap, arbeide for forenkling av klubbhverdagen og inkludere nye idretter og aktivitetstrender

St.mld 34 (2012 - 2013) Folkehelsemeldingen - God helse - felles ansvar

- Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder
- Befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel, og reduserte sosiale helseforskjeller
- Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen

Barn som lever i fattigdom – Regjeringens strategi mot barnefattigdom (2015–2017)

- Losfunksjoner for ungdom
- Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom
- Tiltak mot barnefattigdom på frivillighetsfeltet
- Tilskudd til lokale lag og foreninger
- Friluftstiltak for barn og ungdom
- Inkludering i idrettslag
- Tilskudd til frivillighetssentraler
- Frivillig arbeid for å forebygge ensomhet, og bidra til sosial inkludering
- Fritidsaktiviteter for alle

Frivillige organisasjoner innen idrett, kunst og kultur er viktig for barn og unge. Deltakelse i frivillige organisasjoner gir tilgang til opplevelser, mestring, venner og sosial tilhørighet. Å legge til rette for deltakelse på ulike fritidsarenaer i lokalsamfunnet er av stor betydning for en god

oppvekst. På grunn av dårlig økonomi og manglende inkludering, hindres imidlertid noen barn fra å delta.

Ungdomshelse – Regjeringens strategi for ungdomshelse (2016–2021)

- Alle barn og unge skal ha like muligheter til god helse uavhengig av foreldre/foresattes økonomi, utdanning, etnisk og geografisk tilhørighet
- Negative konsekvenser av fattigdom for barn og ungdom skal dempes
- Forebygge at fattigdom går i arv
- Barn og unge skal delta på fellesskapsarenaene; i barnehagen, i skolen og på fritidsaktiviteter (jf. barnefattigdomsstrategien)
- Alle barn og unge skal, uavhengig av foreldrenes økonomi, ha mulighet til å delta i minst en organisert fritidsaktivitet sammen med andre
- Begrense frafallet i ungdomsidretten og styrke mulighetene for deltakelse i allsidig idrett
- En sunn idrett for både jenter og gutter
- Ungdom skal få erfaring og kunnskap om friluftsliv, og mulighet til å utøve den formen for friluftsliv de ønsker

St.mld. 15 (2017–2018) «Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre»

- Et aldersvennlig lokalsamfunn. Frivillig sektor og sivilsamfunn får økt betydning for å aktivisere og styrke sosial deltakelse. Aldersvennlig lokalsamfunn hvor planlegging og samfunnsutvikling, boligpolitikk, lokalt kulturliv og transport er viktige elementer.
- Aktivitet og fellesskap. Behov for å hindre inaktivitet. Aktivitetstilbud som er tilpasset individuelle ønsker og behov. Ivaretakelse av sosiale, kulturelle og eksistensielle behov. Gode møteplasser, og generasjonsmøter. Forebygge ensomhet.

St.mld 19 (2018 -2019) Folkehelsemeldinga – gode liv i eit trygt samfunn

- Tidlig innsats for barn og unge. Nærmiljøet er viktig for helse, trivsel og oppvekst. Det må oppleves som trygt, og det må ha gode og inkluderende møteplasser, universell utforming, lett tilgjengelige naturområde og kultur- og fritidstilbud med rom for samvær, utfoldelse og vennskap.
- Forebygging av ensomhet
- Mindre sosial ulikhet i helse

Miljøverndepartementet 2013: Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder

- Kartlegging og verdsetting av friluftslivsarealer
- Systematisk kunnskap om sikring av friluftsområder
- Historiske turstier, kyststier, nøkkeltraseer og områder for fritidsfiske skal ha høy prioritet
- Naturvennlig tilrettelegging
- Prioritere tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne samtidig som at områdenes opplevelsesverdier ivaretas
- Ivaretakelse av kulturminner, naturmangfold og bygninger i statlig sikrede friluftslivsområder
- Sikre områder for vinterfriluftsliv

St.Meld. 18 (2015 – 2016) friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet

En av utfordringene i arbeidet for å styrke folkehelsen er å øke den jevnlige fysiske formen i befolkningen. Friluftsliv er den vanligste formen for fysisk aktivitet i Norge. Hele 61% oppgir at fysisk

aktivitet i naturen og nærmiljøet er den formen for fysisk aktivitet de kunne tenke seg å gjøre mer av i fremtiden. Egenorganisert fysisk aktivitet som friluftsliv når ofte grupper som den organiserte idretten ikke når, og friluftslivsaktiviteter har en jevnere fordeling i deltakelse i befolkningen. Satsing på friluftsliv er sentralt i regjeringens folkehelsearbeid. Hovedmålsettingen i friluftslivspolitikken er at en stor del av befolkningen driver jevnlig med friluftsliv. Regjeringen vil derfor at friluftsliv i nærmiljøet skal prioriteres i det offentlige friluftslivsarbeidet.

Departementene 2020: Sammen om aktive liv. Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020 – 2029

Våren 2020 la departementene fram ny nasjonal handlingsplan for fysisk aktivitet: Sammen om aktive liv, 2020–2029.

Regjeringen tar med denne handlingsplanen viktige grep for å skape et mer aktivitetsvennlig samfunn. Fysisk aktivitet understrekes som et nasjonalt hensyn som skal ivaretas i samfunns- og arealplanlegging. Regjeringen vil skape engasjement for økt fysisk aktivitet i hele befolkningen. De vil motivere alle som gjør samfunn og nærmiljøer mer aktivitetsvennlige, og alle som bidrar med ny teknologi, kunnskapsutvikling, innovasjon og framtidsrettede løsninger:

Det skal være:
- Enkelt å være fysisk aktiv
- Enkelt å gå og sykle
- Enkelt å trene og konkurrere
- Enkelt å oppleve natur, stillhet og ro
- Enkelt å møte andre og være inkludert
- Enkelt å forene ulike aktiviteter

Planens visjon er «Aktiv hele livet», og den har to likestilte mål:

Hovedmål 1
Et mer aktivitetsvennlig samfunn der alle uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial bakgrunn gis mulighet til bevegelse og fysisk aktivitet.

Hovedmål 2
Andelen i befolkningen som oppfyller helsemessige anbefalinger om fysisk aktivitet er økt med 10 prosentpoeng innen 2025 og 15 prosentpoeng innen 2030.

Fem utviklingsområder er prioriterte for å følge opp målene, utfordringer og muligheter.

A. Gå og aktivitetsvennlige nærmiljøer
   Tilrettelegge for gåing og sykling, nærnaturområder, aldersvennlige omgivelser
B. Vår aktive fritid
   friluftsliv for alle, idrettsaktivitet for flere, treningssentre er viktig for mange
C. Mer aktivitet på hverdagsarenaene
   i barnehage, på skole, på sfo, bedre utemiljøer i barnehage og skole, aktivt arbeidsliv
D. Helse og omsorgstjenester
   fysisk aktivitet integrert i praksis
   Økt kompetanse om fysisk aktivitet

Regionale

Kulturstrategi for Vestfold og Telemark 2021 – 2024 (legges ut på høring 25. november 2020)

Hovedtemaer i den nye Kulturstrategien er:

- Stedsutvikling
- Kunnskap
- Aktivitet
- Arenaer
- Inkludering
- Internasjonalisering

Kulturstrategien skal, sammen med andre regionale planer og strategier, bidra til å fremme satsingsområdene «verdiskaping gjennom grønn omstilling» og «samhandling for å løse komplekse problemstillinger», samt bidra til at FNs bærekraftsmål nås. Det foreslås i den nye kulturstrategien å ha tilhørende temadokument. For Nome i bevegelse er det spesielt temadokumentene Idrett og friluftsliv i Vestfold og Telemark, og Kultur –og idrettsfrivillighet som vil bli viktige føringer for samordning av satsingsområder fremover.

Ditt og mitt Vestfold og Telemark. Et kunnskapsbilde i utvikling. November 2020

- Verdiskaping gjennom grønn omstilling
- Samhandling for å løse komplekse samfunnsutfordringer
- Tre hovedutfordringer i regionen:
    - Verdiskapingen er for lav
    - Utenforskapet er for høyt
    - Klimagassutslippene er for høye

Klimaendringer påvirker utviklingen av ulike typer idrettsanlegg. Digitaliseringsarbeidet i frivillig sektor oppleves dårligere enn i offentlig og privat sektor.

Slik lever vi i Vestfold og Telemark
Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer 2020

Folkehelse styrker den sosiale bærekraften. Storfylkets to store folkehelseutfordringer er:

1. Sosiale ulikhet i helse
2. Psykiske helseplager

Barnefattigdom øker. Antall inaktive øker.

Strategisk kultur -og idrettsplan for Vestfold 2019 - 2022

Utvikling av idretts- og nærmiljøanlegg Utøvelse av fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv, både organisert og egenorganisert, forutsetter gode og tilgjengelige anlegg og arealer. Vestfold fylkeskommune skal:

- prioritere spillemidler til anlegg for egenorganisert aktivitet rettet mot ungdom
- bidra til etablering av attraktive uteområder på skolene, og nyskapende nærmiljø- og idrettsanlegg med økt fokus på sosiale møteplasser
- jobbe for etablering av sentrumsnære kunstisanlegg i alle kommuner i fylket
- jobbe for å realisere interkommunale og regionale idrettsanlegg
- øke kunnskap for lag, foreninger og kommuner om anlegg for sykkelaktivitet
- være en pådriver for bygging og rehabilitering av anlegg med fokus på bærekraftig anleggsutvikling i et offensivt miljøperspektiv, blant annet ved å bidra til å utfase bruken av gummigranulat og ikke-miljøvennlige utslipp fra anlegg.

Strategi for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2016 - 2020 i Telemark

- Flere energieffektive og fremtidsrettede idrettsanlegg
- Skape gode forutsetninger for morgendagens toppidrettsutøvere i Telemark
- Sikre friluftsområder for allmennheten
- Bedre muligheter til fysisk aktivitet i nærmiljøet
- Telemark skal bli et attraktivt fylke for store idretts -og friluftsarrangement

Prioritert målgruppe: barn og unge med særlig vekt på ungdom.

Regional plan for folkehelse i Telemark 2018 -2030

Fire satsingsområder:

- Kunnskapsbasert og systematisk folkehelsearbeid
- Helsefremmende oppvekst
- Helsefremmende voksenliv
- Samfunnsutvikling for en aktiv alderdom

Regional plan for folkehelse i Vestfold 2019 – 2030

Fire samfunnsmål:

- Folkehelseperspektivet er tydelig og prioritert innenfor alle samfunnsområder
- Innbyggerne opplever trygghet, tilhørighet, og muligheter til å bidra i samfunnet
- Nærmiljø og lokalsamfunn utvikles kontinuerlig som ressurser for helse og trivsel
- Vilkårene for helsefremmende levevaner er forbedret

Frivillighetsmeldingen for Telemark fylkeskommune 2016 – 2020

Engasjement, innflytelse og samfunnsdeltakelse.

Vedlegg 2 – behovsanalyse og felles innspill fra idretten i Nome

Innspill til ny kommunal temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet – Nome idrettsråd

Nome idrettsråd ønsker å komme med et todelt innspill til ny kommunal temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Innspillets to deler er:

- Idrettsrådets idrettspolitiske handlingsprogram (se vedlegg)
- Skriftlig oppsummering av Nome idrettsråds anleggsmøte avholdt den 23.09 2020

Idrettsrådets idrettspolitiske handlingsprogram skal vise Nome-idrettens gjeldende fanesaker, samt gi en oversikt over hvilke idrettsanlegg idrettslagene ønsker å bygge, rehabilitere og utvikle i løpet av de kommende årene. På den måten ønsker idrettsrådet å vise idrettens samlede bidrag til Nome og fortelle kommunen hvordan de kan tilrettelegge for idretten gjennom ulike sentrale rammevilkår. Det idrettspolitiske handlingsprogrammet er i første omgang utarbeidet på bakgrunn av anleggsmøtet den 23.09, men skal opp til årsmøtebehandling i 2021 og kan endres i løpet av kommunens planperiode. Kommunen oppfordres av den grunn til å være tett på idrettsrådet slik at idrettens samlede behov på best mulig måte kan løftes inn overfor kommunen år for år. Slik mener vi at samarbeidet mellom den frivillige idretten og kommunen kan gjøres på best mulig måte.

Den skriftlige oppsummeringen av Nome idrettsråds anleggsmøte den 23.09 følger her, og er de konkrete innspillene idrettslagene kommer med, også sammen med andre foreninger som ikke er tilknyttet NIF. Vi presenterer hvert lags innspill, og leder ut fellestrekk som kommunen vil kjenne igjen i det idrettspolitiske handlingsprogrammet. **Disse fellestrekkene ønsker vi at kommunen tar med seg direkte inn i kommunedelplanen, slik at idretten og kommunen sammen kan jobbe for å oppnå kommunens målsetninger innenfor idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.**

Skriftlig oppsummering av Nome-idrettslagenes behov 2020-2030

Idrettslag/forening	Innspill
Ulefoss Sportsforening	Anleggsprosjekter/-behov: - **Basis-/turnhall**. Kombinert med gymsal og lokaler for SFO i tilknytning til skole. Regional hall for medlemmer i USF Turn fra flere kommuner. Vil løse opp halltid i ordinære haller som gir muligheter for flere aktiviteter og utvikling av eksisterende. Stort behov for turnidretten som har mulighet til å vokse, i tillegg til at trening i ordinære haller er lite tilrettelagt, blant annet med bakgrunn i at det krever mye tid til opprigg/nedrigg før og etter trening. Det er også tenkt muligheter for flere aktiviteter i hallen, herunder klatring. - **Oppgradering og rehabilitering av lys i lysløypa**. Må rehabiliteres og moderniseres. - **Utbedring av gressbanen.** USF planlegger ikke for ny kunstgressbane, men vil heller se på utbedringer av gressbanen for å legge til rette for mer bruk av den i fremtiden. - **Nærmiljøaktiviteter på USF-anlegget**. Lekeapparater, tuftepark og aktivitetsarealer for den eldre befolkningen. - **Garasjeanlegg**. Både for anlegget på Ulefoss og i tilknytning til skiløypene (for løypemaskin). Rammevilkår: - Ønsker hjelp til drift av anleggene. Høye krav til drift og vedlikehold krever mye av frivilligheten. 100% gjøres på dugnad i dag, noe som gjør driften sårbar og krevende. På sikt er man bekymret for om klubben har nok midler og frivillige til å opprettholde kvaliteten på anleggene sine. Hvem skal drifte anleggene i fremtiden? - Ønsker å være tettere på fordelingen av halltiden, som i dag gjøres av kommunen. En forenkling av klubbens hverdag ville vært å kunne styre sin egne tildelte halltid i større grad selv.
Skade Idrettslag	Anleggsprosjekter/-behov:

	- **Snøproduksjon til skianlegget på Sagamoen.** Søker midler til dette vinteren 20/21. - **Rulleskitrase**. Tilrettelegging for rulleski i tillegg til snøproduksjonsanlegget. - **Opprusting av hovedanlegget på Kåsa.** Utvikling av området med tuftepark, friidrettsfasiliteter (bl.a. 100m tartandekke), styrkerom og beachhåndballbaner for å gjøre hele området mer komplett og til bruk for flere aktiviteter og målgrupper. Sentralt for rekruttering og avlasting av hallkapasitet. - **Garasjeanlegg og asfaltering på Kåsa, samt rehabilitering av klubbhus.** Driften av anlegget er krevende og maskinparken trenger garasjeanlegg og gode måter å komme seg rundt på anlegget. I tillegg trenger - **11er Fotballhall med flerbruksmuligheter.** 11er fotballhall i Lunde med muligheter for flerbruk og tilrettelegging for andre idretter. Et behov både på bakgrunnen av behovet og løftet det vil gi lokalfotballen, men også for å drive idrettsturisme med eksempelvis cuper, samlinger og treningsleire. For lokalidretten vil den være med på å avlaste hallkapasiteten i Lundehallen, som allerede er sprengt. 10-årig skole og videregående skole (yrkesskolen) vil også være brukere. - **Håndtering av kunstgressbanen på Ajertangen.** Området der fotballhallen kan ligge. Men om det ikke blir noe av fotballhallen må banen uansett håndteres mht kostbar plasthåndtering og eventuell oppgradering/rehabilitering. - **Nedbygging av Skjellaugbakken.** Krever årsmøtevedtak, men det ser ut til at det er enighet om å demobilisere alpinbakken fra og med 2021. Rammevilkår: - Ønsker i likhet med USF større kontroll og eierskap til fordeling av halltid i hallene. - Har store behov for hjelp til drift av anleggene sine. - Ønsker tydeligere koordinering av behovene og prosjektene som finnes i Nome, fra kommunen. Mener kommunen kan ta en tydeligere rolle i å samordne for bedre planlegging av prosjekter som jobbes med og som det er mulig å realisere i de ulike idrettslagene og foreningene.
Hørdur Islandshestforening	Anleggsprosjekter/-behov: - Leier anlegg av Søve VGS, et anlegg som var forespeilet å skulle bli et fullverdig hestesportanlegg, men som har begrensninger i bruk – kan kun arrangere mindre arrangementer.

	- Har stort etterslep på vedlikehold og et dyrt anlegg å drifte uten tilskudd - Sammen med Nome Rideklubb er grunnlaget til stede for å utvikle et fullverdig hestesportsenter i Nome, men da trenger man blant annet støtte og vilje fra kommunen for å bidra i utviklingen. Rammevilkår: - Klubben er nødt til å reforhandle en gammel avtale med fylkeskommunen og har behov for bistand til dette.
Nome Rideklubb	Anleggsprosjekter/-behov: - **Utvikling av hestesportsenter.** En av få rideklubber i landet som eier egen hall, som hele tiden har behov for vedlikehold og utvikling. - **Klubbhus og klubbstall.** Har behov for å utvikle senteret sitt med flere funksjoner hvis klubben skal få mulighet til å utvikle seg. Muligheten er der, særlig om man ser mulighetene sammen med Hørdur og andre hestesportsaktører i kommunen, og skolen. Rammevilkår: - Støtte til drift. Hallen koster kr. 400.000,- i året å drifte, i tillegg til all dugnadsinnsats som legges ned. - Bistand i prosesser som krever mye av frivilligheten. Har blant annet vært gjennom en stor prosess opp mot fylkeskommunen for å reforhandle leieavtale. I slike prosesser bør kommunen være en tydeligere støtte for frivilligheten.
Helgen Idrettsforening	Anleggsprosjekter/-behov: - **Bygge ut lysløype fra 2km til 4km**, samt koble denne sammen med turløypa til USF. - **Utbedring av idrettsanlegget** gjennom økt parkeringsplass, tribune, beplantning og asfalt. - **Padeltennisbane.** Nytt aktivitetstilbud i klubben. - **Skileikanlegg.** Påbegynt og fullfinansiert allerede i 2020. - **Utbedring av paintballbane**. Ikke spillemiddelberettiget, men stor aktivitet som trenger tilrettelegging.
Norsjø Golfklubb	Anleggsprosjekter/-behov: - **Rehabilitering av pitch & putt-bane.** Utvikler denne banen til å blant annet kunne kjøre nasjonale og internasjonale konkurranser i pitch & putt. - **Klubbhus.** Dagens klubbhus er utdatert og har behov for å moderniseres. Blant annet er man ikke tilknyttet kommunalt

	kloakksystem, noe som både er upraktisk og som koster unødvendig mye tid og penger i løpet av et år. - **Utbedring av tilkomstvei.** Trafikken til anlegget, samt kommunal trafikk til vannforsyningsanlegget gjør at veien inn til anlegget er i svært dårlig forfatning. Ønsker samarbeid med kommunen for å gjøre utbedringer av denne. - **Golfsimulator**. Ønsker en golfsimulator i kommunen, som ikke trenger å være tilknyttet anlegget på Norsjø, for å utvikle aktiviteten og tilfanget av golfere fra kommunen og utenfra. Rammevilkår: - **Tilrettelegging for vei og kloakk**. Ønsker at kommunen engasjerer seg for å tilrettelegge for bedre vei og kloakk til anlegget. Norsjø Golfpark er en av landets beste golfbaner og trekker til seg tilreisende fra hele fylket og mer, og har potensiale til å bedre driften og det generelle tilbudet dersom kommunen bidrar med dette.
Holla Skytterlag	Anleggsprosjekter/-behov: - **200m skytebane.** Ombygging av 300m skytebane til 200m, modernisering. - **Anlegg for felt-skyting.** - **Viltmålsbane.** Rammevilkår: - Ønsker tettere samarbeid med idretten. Skiskyting og skyting kan blant annet sees i sammenheng. - Støtte til investering og drift for å kunne utvikle anlegget sitt til et skytesenter. Midler til prosjektering og forskuttering av spillemidler ville være gode bidrag. - Trenger veiledning til søknadsprosesser.
Flåbygd skytterlag	Anleggsprosjekter/-behov: - **Utvikling av 100m skytebane.** Rammevilkår: - Investeringstilskudd samt veiledning til søknader om tilskudd
TurBo Lunde	Anleggsprosjekter/-behov: - **Utvikling av Fløterstien.** Tilrettelegging av tursti. Blant annet opparbeiding av turstien til 2 meters bredde fra Hantovegen til Haugane skibru Rammevilkår: - Investeringstilskudd, midler til prosjektering og forskuttering av spillemidler samt veiledning til søknadsprosesser.

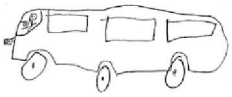

Nome Stisykkel	Anleggsprosjekter/-behov: - **Utvikling av løypenett for stisykkel.** Økende interesse for sporten gjør at det er behov for å etablere løypenett for stisykkel som ikke kommer i konflikt med grunneiere.
Nome Pistolklubb	Anleggsprosjekter/-behov: - **Feltskytingsbane.** - **Innendørs pistolbane** for innendørs aktivitet året rundt.

Oppsummering – Felles innspill fra idretten til kommunedelplan

Nome kommune er heldige som har en sterk frivillighet i idrettslag og andre foreninger. Oversikten vi viser til i dette innspillet viser at:

- Idrettslag og foreninger har, og vil de kommende årene, jobbe målrettet for å videreutvikle arenaene der Nome-samfunnet er fysisk aktive og samles i sosiale møteplasser – fra barn til de godt voksne.
- Idrettslag og foreninger i Nome utvikler seg til tross for liten eller ingen hjelp fra kommunen.
- Idrettslag og foreninger har tydelige tanker om hvordan kommunen kan bidra til å gjøre hverdagen enklere for frivilligheten.

Viktigst av alt er ønsket om at kommunen bidrar til driften av anleggene Nomes innbyggere skal være aktive i. Viljen til å realisere idrettsanlegg og andre aktivitetsarealer er i en særklasse i Nome kommune, det viser oversikten over ønskene og behovene for de neste 10 årene. Samtidig er ansvaret for å bygge, og ikke minst drifte anleggene stort, og fokuset til frivilligheten blir i stor grad på vedlikehold og drift av anlegg fremfor utvikling av aktivitet. Dette setter tydelige begrensninger for idrettslag og foreninger som er tuftet 100% på frivillighet.

I tillegg er det sentralt, dersom kommunens videre politikk skal ta utgangspunkt i at idrettslag og foreninger fortsatt skal investere og bygge egne anlegg, at risikoen blir så lav som mulig i investerings- og byggefasen.

I kommunens plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet, som skal gjelde for de neste 10 år, må dermed følgende målsetninger stå høyt:

- Nome kommune skal bidra til å lette frivillige idrettslag og foreningers drift av egeneide idrettsanlegg og aktivitetsarealer
- Nome kommune skal legge til rette for at kommunale tjenester kommer idrettslag og foreninger til gode i større grad.
- Nome kommune skal gjøre det enklere for idrettslag og foreninger å investere og bygge idrettsanlegg og aktivitetsarealer gjennom konkrete ordninger.

Nome idrettsråds ønsker å komme med konkrete forslag til tiltak som hører inn under målsetningene:

- Nome kommune skal bidra til å opprette et anleggslaug som skal bidra til at idrettslag og foreninger har tilgang til maskiner m.m. som trengs for å drifte anleggene.
- Nome kommune skal arbeide for å etablere praksis med forskuttering av spillemidler til idrettsanlegg samt å garantere for full momskompensasjon for idrettsanlegg.

- Nome kommune skal gå i dialog med hvert idrettslag og forening for å utrede hvordan kommunen kan lette driften av anleggene ved tilrettelegging av kommunale tjenester.

Nome idrettsråd ønsker å være en sterk samarbeidspartner til kommunen. Samarbeidet formaliseres i samarbeidsavtalen idrettsrådet har med kommunen. I denne avtalen ønsker idrettsrådet å spesifisere nærmere forholdet idrettsrådet har til kommunens politikere, spesielt med samfunnsutviklingsutvalget og kommunestyret. Idrettsrådet ønsker å komme med følgende forslag:

- At Nome idrettsråd inviteres til samfunnsutviklingsutvalget og/eller kommunestyret minimum en gang årlig for dialog og innspill til kommunens idrettspolitikk.

Vi representerer den største delen av frivilligheten i Nome kommunen og mener vi bør være en nærmere samarbeidspartner også med de politisk valgte i kommunen. Vi tror dette vil være en vinn-vinn-situasjon for både oss og politikerne, som fører til en bedre utvikling av kommunens tilbud til innbyggerne.

Idrettspolitisk handlingsprogram

Med behovsanalyse for idrettsanlegg idretten ønsker å realisere de neste 10 årene

Utarbeidet av: Idrettsrådet i Nome 2020

Hva er idrettsrådet?

Idrettsrådet er idrettens fellesorgan i kommunen og skal jobbe for å skape de beste mulige rammebetingelsene for idrettslag og idrettsaktiviteter i kommunen vår.

Idrettsrådets formål er å arbeide for best mulige forhold for idretten innen idrettsrådets grenser. Idrettsrådet skal være en arena for samarbeid mellom lagene, mellom lagene og de kommunale myndigheter og mellom lagene og idrettskretsen.

Nome-idretten hadde i 2019 2297 medlemskap. Av disse er 1917 registrert som aktive medlemmer. Idrettsrådet skal være deres representant og talerør inn mot kommunen. Sammen gjør vi en frivillig innsats verdsatt til over 20 millioner kroner årlig og er den største frivillige aktøren i Nome kommune.

Tross idrettens størrelse og posisjon er det punkter idrettslagene ønsker å utvikle for å være en enda sterkere bidragsyter til lokalsamfunnet og kommunen i årene som kommer.

Hva skal vårt idrettspolitiske handlingsprogram brukes til?

Idrettsrådets idrettspolitiske handlingsprogram tar for seg de sakene Nome-idretten til enhver tid anser som de viktigste for å styrke idretten i kommunen vår. Disse sakene skal:

- Tas opp ved hvert møte med kommunens administrasjon og politikere
- Arbeides for gjennom politiske saker i kommunens politiske utvalg og styrer, spesielt inn mot årlige budsjettprosesser i kommunen
- Innlemmes i partienes lokale partiprogram, spesielt inn mot lokalvalg
- Synliggjøres i lokalmedia og i idrettens kanaler på sosiale medier

Idrettsrådets idrettspolitiske dokument vedtas av årsmøtet og er åpent for rullering hvert år. Innspill gis av klubbene og det er helt sentralt at hele idretten kan stå bak alle saker idrettsrådet fremmer

overfor kommunen. Slik kan idretten i Nome stå samlet om våre fanesaker og påvirke kommunen til å tilrettelegge bedre for **hele** idretten i kommunen vår.

Våre gjeldende, idrettspolitiske fanesaker for perioden 2020-2021

1. Bidrag fra kommunen til drift og utvikling av idrettslagseide idrettsanlegg
2. Tilrettelagte rammebetingelser for investering i idrettsanlegg fra kommunen
3. Bedre og mer formalisert dialog mellom idretten og de politisk valgte i Nome kommune

Beskrivelse av idrettsrådets fanesaker for perioden 2020-2021

1. Bidrag fra kommunen til drift og utvikling av idrettslagseide idrettsanlegg

Idrettslagene i Nome eier og drifter i stor grad anleggene sine selv, uten støtte fra kommunen. Kravene til drift av anlegg er høye og store deler av klubbenes økonomi og frivillige innsats går med til drift av disse anleggene. En enklere situasjon knyttet til drift av anleggene er noe som går igjen som et klart og tydelig behov i brorparten av idrettslagene og som ville satt dem i stand til å i større grad fokusere på rekruttering og utvikling av aktivitet, til det beste for medlemmene og Nome-samfunnet. Nome idrettsråd mener kommunen kan gjøre mer på dette området.

2. Tilrettelagte rammebetingelser for investering i idrettsanlegg fra kommunen

Investeringsviljen blant idrettslagene er stor også i tiden fremover. Både nyanlegg og rehabilitering er på planen for de fleste idrettslagene og mange vil klare dette selv uten hjelp fra kommunen. Imidlertid er det erfaringsmessig idrettsanlegg man ikke klarer å realisere på bakgrunn av at det er for stor risiko knyttet til investerings- og byggefasen. Ventetid på tilskudd, samt usikkerhet i momskompensasjonsordningen for idrettslag fører til at noen ikke tør å satse på realisering. Gode rammebetingelser fra kommunen når det kommer til forskuttering av spillemidler og bidrag til å sikre full momskompensasjon er alternativer som kan hjelpe.

3. Bedre og mer formalisert dialog mellom idretten og de politisk valgte i Nome kommune

Idretten i Nome kommune har mye å vise frem, og mye å fortelle om. Nome idrettsråd ønsker i tillegg i større grad å kunne samle idrettslagenes ønsker og behov, herunder i dette idrettspolitiske handlingsprogrammet. Vi er bekymret for at Nome kommunes folkevalgte politikere ikke har den kjennskapen til idrettslivet og idrettslagenes utfordringer som vi mener de bør ha. Av den grunn ønsker Nome idrettsråd å etablere bedre og mer formalisert dialog med gjeldende utvalg og kommunestyre, slik at samarbeidet mellom idrettsrådet og kommunen blir enda bedre.

Vedlagt i dette dokumentet er en oversikt over anleggsbehovene til idrettslagene i Nome kommune de kommende ti årene. Alle disse anleggene ønsker idrettslagene å rehabilitere eller bygge slik at vi kan skape den beste mulige aktiviteten i idrettslag og foreninger. For å få til alt dette trenger vi hjelp fra mange aktører, herunder kommunen. Vi har utarbeidet denne slik at vi kan vise det totale omfanget av hva frivilligheten i idretten og andre foreninger ønsker å bidra med i Nome-samfunnet de neste 10 årene.

Nome idrettsråd 2020

**Handlingsprogrammet vil komme opp som fast sak på idrettsrådets årsmøte, slik at endringer kan gjøres fra år til år. Første behandling er på årsmøtet 2021.*

Behovsanalyse idrettsanlegg – Hvilke anlegg ønsker Nome-idretten å realisere/rehabilitere de neste 10 årene?

Anleggstype	Rehab/ nytt	Idrettslag	Est. Totalkostnad	Est. spillemidler	MVA Komp (forventet ca. 25%)	Behov for egenkapital /støtte	Kommentarer
Basishall	Nytt	USF	**30 mill**	10 mill	7,5 mill	12,5 mill	Tillegg: SFO og gymsal for skolen
Lys i lysløypa	Rehab	USF	**5 mill**	1,7 mill	1,25 mill	2,05 mill	
Utbedring gressbane	Rehab	USF	**1 mill**	0,3 mill	0,25 mill	0,55 mill	
Nærmiljøanlegg USF-anlegget	Nytt	USF	**1 mill**	0,5 mill	0,25 mill	0,25 mill	Ulike nærmiljøanlegg for barn og voksne
Garasjeanlegg 1	Nytt	USF	**3 mill**	1 mill	0,75 mill	1,25 mill	Til USF-anlegget
Garasjeanlegg 2	Nytt	USF	**3 mill**	1 mill	0,75 mill	1,25 mill	Til lysløypene (løypemaskin)
Snøproduksjonsanlegg	Nytt	Skade IL	**6,62 mill**	2,2 mill	1,7 mill	2,72 mill	
Rulleskitrase	Nytt	Skade IL	**6 mill**	2 mill	1,75 mill	2,25 mill	
Nærmiljøanlegg Kåsa-anlegget	Nytt	Skade IL	**2,5 mill**	1,25 mill	0,625 mill	0,625 mill	Ulike anleggstyper, både nærmiljøanlegg og særidrettsanlegg (friidrett, beachhåndball)
Fotballhall	Nytt	Skade IL	**40 mill**	12 mill	10 mill	18 mill	Tilskudd fotballhall er 9 mill. Beregnet 3 ekstra millioner på grunn av tilleggsfasiliteter.
Kunstgressbane Ajertangen	Rehab	Skade IL	**5 mill**	1,5 mill	1,25 mill	2,25 mill	Tilskudd rehab kunstgressbane 1 mill. Tilleggssøknader på 0,5 mill.
Garasjeanlegg	Nytt	Skade IL	**3 mlll**	1 mill	0,75 mill	1,25 mill	
Rehabilitering klubbhus	Rehab	Skade IL	**1 mill**	0,33 mill	0,25 mll	0,5 mill	Rehabilitering toalettfasiliteter inkludert universell utforming.
Demobilisering Skjellaugbakken	-	Skade IL	**1,5 mill**	Ikke berettiget	Ikke berettiget	1,5 mill	Avvikling av bakken.
Klubbhus	Nytt	Nome Rideklubb	**5 mill**	1,7 mill	1,25 mill	2,05 mill	Bør planlegges sammen med Hørdur Islandshestforening
Klubbstall	Nytt	Nome Rideklubb	**5 mill**	1,7 mill	1,25 mill	2,05 mill	Bør planlegges sammen med Hørdur Islandshestforening
Utvidelse av lysløype	Rehab	Helgen IF	**1,5 mill**	0,5 mill	0,375 mill	0,625 mill	
Utbedring av Helgen-anlegget	Rehab	Helgen IF	**0,5 mill**	0,25 mill	0,125 mill	0,125 mill	
Padeltennisbane	Nytt	Helgen IF	**1,5 mill**	0,5 mill	0,375 mill	0,625 mill	
Skileikanlegg	Nytt	Helgen IF	**0,5 mill**	0,25 mill	0,125 mill	0,125 mill	Nærmiljøanlegg mottar 50% fra spillemiddelpotten
Utbedring av paintballbane	Rehab	Helgen IF	**0,5 mill**	Ikke berettiget	Ikke berettiget	0,5 mill	
Ny Pitch & Putt-bane	Rehab	Norsjø Golfklubb	**3 mill**	1 mill	0,75 mill	1,25 mill	
Nytt klubbhus	Nytt	Norsjø Golfklubb	**7,5 mill**	2,5 mill	1,875 mill	3,125 mill	
Utbedring av tilkomstvei	Rehab	Norsjø Golfklubb	**1 mill**	Ikke berettiget	Ikke berettiget	1 mill	
Golfsimulator	Nytt	Norsjø Golfklubb	**1 mill**	Ikke berettiget	Ikke berettiget	1 mill	
200m skytebane	Rehab	Holla Skytterlag	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	
Anlegg for felt-skyting	Nytt	Holla Skytterlag	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	
Viltmålbane	Nytt	Holla Skytterlag	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	
100m skytebane	Rehab	Flåbygd Skytterlag	**1 mill**	0,3 mill	0,25 mill	0,55 mill	
Turløype Fløterstien	Rehab	TurBo Lunde	**1,5 mill**	0,75 mill	0,375 mill	0,375 mill	Turløyper/-stier mottar 50% i tilskudd fra spillemiddelpotten
Løypenett for sykkel	Nytt	Nome Stisykkel	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	

Feltskytebane	Nytt	Nome Pistolklubb	**2 mill**	0,7 mill	0,5 mill	0,8 mill	
Innendørs pistolbane	Nytt	Nome Pistolklubb	**6 mill**	2 mill	1,5 mill	2,5 mill	
Totalt			**154,1 mill**	**49,7 mill**	**37,9 mill**	**67 mill**	

NB: Kostnadene er ikke kvalitetssikrede, men estimert av idrettsrådet sammen med klubbene.

Med vennlig hilsen

Nome Idrettsråd

Nome idrettsråd
Organisasjonsledd i
NORGES
IDRETTSFORBUND